1. srpna 2000 S 47/00-1180/00-210

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže jako orgán příslušný podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. ve správním řízení č.j. S 47/00 zahájeném dne 26. června 2000 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), z podnětu správního orgánu ve věci možného porušení § 3 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. uzavřením dohody o cenách v oblasti veřejné vnitrostátní silniční linkové osobní autobusové dopravy účastníky řízení, kterými jsou **ČSAD Kladno a.s.** se sídlem Kladno-Kročehlavy, Železničářů 885, IČ 60193522, **P O H L Kladno spol. s r.o.(dále jen s.r.o.)** se sídlem Kladno-Švermov, Malá Strana 1019, IČ 47534702 a **Alena Šímová**, bytem Kladno-Švermov, R.Hajníkové 280 IČ 13297333 vydává toto

r o z h o d n u t í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže dle ustanovení § 30 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) správní řízení č.j. S 47/00 **z a s t a v u j e .**

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se sídlem v Brně (dále jen „Úřad“) zahájil dne 26. června 2000 správní řízení S 47/00. Účastníky řízení jsou ČSAD Kladno a.s. se sídlem Kladno-Kročehlavy, Železničářů 885 (dále jen „ČSAD“), P O H L Kladno spol. s r.o.(dále jen s.r.o.) se sídlem Kladno-Švermov, Malá Strana 1019 (dále jen „Pohl“), Alena Šímová s místem podnikání Kladno-Švermov, R.Hajníkové 280 (dále jen „A. Šímová“). Řízení bylo zahájeno ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“ nebo „zákon o ochraně hospodářské soutěže“) uzavřením dohody o cenách v oblasti veřejné vnitrostátní silniční linkové osobní autobusové dopravy, a to na základě podnětu ze dne 13. června 2000.

Stěžovatel ve svém dopise popisuje situaci na autobusové lince Kladno – Praha z pohledu cen jízdného : „ … v průběhu devadesátých let bylo na trase Kladno – Praha vytvořeno konkurenční prostředí, vedle ČSAD Kladno zde operovalo sdružení soukromých dopravců Pohl, Lamer, Zíka, kteří poskytovali přepravní služby za nižší ceny … v roce 1998 vstoupila na trh firma Aleny Šímové s radikálně sníženým jízdným, ostatní konkurenti museli cenu přizpůsobit, cena jízdného se v té době pohybovala od 10,- Kč do 15,- Kč … počátkem roku 2000 však došlo k situaci, kdy všichni dopravci upravili jízdné na jednotnou cenu 20,- Kč, navíc tak učinili ve stejnou dobu s platností od března 2000 …“

Z popsané situace Úřad dovodil, že existuje důvodné podezření z uzavření dohody o cenách jízdného mezi dopravci poskytujících službu autobusové osobní dopravy na trase Kladno – Praha a že by tak mohlo dojít k naplnění skutkové podstaty narušení hospodářské soutěže uzavřením zakázané dohody ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže. Úřad vycházel ze skutečnosti, že nejvýznamnější možností, jak jednáním soutěžitelů přímo ohrozit nebo zkreslit hospodářskou soutěž, jsou horizontální cenová ujednání. Jejich předmětem bývá zejména stanovení pevných cen a pro soutěžitele, jež takový postup použije, to představuje především eliminaci ekonomických ztrát a podnikatelského rizika.

Proto Úřad dne 26. června 2000 zahájil správní řízení s výše uvedenými účastníky a současně téhož dne provedl šetření na místě samém. Úkolem šetření bylo zajištění a získání důkazů a podkladů v místě podnikání všech účastníků řízení. Za tímto účelem bylo u ČSAD nahlédnuto do zápisů z porad vedoucích pracovníků, zápisů ze zasedání představenstva ČSAD, výkazů nákladů a tržeb z přepravní činnosti, dokladů spojených s tvorbou cen včetně tarifů pravidelné autobusové dopravy. U společnosti Pohl byly předmětem šetření doklady o vývoji cen za poslední rok, o způsobu stanovení cen jízdného na dané trase a jízdní řády na lince Kladno – Praha. Obchodní korespondence obsahovala pouze kontakty s leasingovou společností, přičemž kniha pošty není ani vedena. A. Šímová nebyla zastižena.

Z důvodu úplného a přesného zjištění stavu věci a doplnění dosavadního šetření bylo ve správním řízení nařízeno ústní jednání, které se konalo dne 12. července 2000 v budově Úřadu. K jednání se dostavili všichni účastníci řízení.

Z podkladů získaných v rámci šetření a z výpovědí účastníků vyplynulo, že společnost ČSAD upravuje ceny jízdného každoročně v závislosti na cenový výměr dle věstníku MF. Výjimku tvoří linky na trase Kladno – Praha, kdy společnost nemá s Okresním úřadem v Kladně uzavřenou smlouvu o závazku veřejné služby a linky tudíž nejsou dotované. Stanovení ceny jízdného ovlivňuje zejména počet cestujících, četnost spojů konkurence a četnost konkurenčních subjektů. Před vstupem A.Šímové na linku Kladno – Praha společnost ČSAD jezdila za 20,- Kč. Vzhledem k tomu, že konkurence v roce 1997 vstoupila na trh s výrazně nižšími cenami, musela se společnost ČSAD přizpůsobit tak, aby obstála v konkurenci. Vlivem výrazného zvýšení nákladových vstupů v průběhu dalších let společnost

zvažovala zvýšení ceny jízdného do 20,- Kč, což bylo předmětem jednání porady vedoucích pracovníků konané již dne 23. listopadu 1999. K faktické úpravě ceny na 20,- Kč došlo v pondělí 28. února 2000, přičemž částka právě 20,- Kč byla stanovena z důvodu co nejrychlejšího odbavování cestujících při koupi jízdenky. Samotná změna výše ceny jízdného předpokládá mimo jiné s týdenním předstihem informovat řidiče a provést příslušné úpravy na elektronických strojcích.

Společnost Pohl provozuje svou činnost na lince Kladno – Praha od roku 1993, kdy na trase Kladno – Praha měli cenu jízdného 19,- Kč. Ceny byly stanovovány tak, aby byly vždy levnější než u ČSAD. Významný posun cen jízdného směrem dolů společnost učinila, stejně jako ČSAD, v roce 1997, kdy na předmětné trase začala jezdit A.Šímová. Vzhledem k tomu, že se společnost Pohl počátkem roku 2000 ocitla v kritické finační situaci, byla cena jízdného okamžitě upravena na 20,- Kč, jakmile řidiči autobusů podali první informace o tom, že společnost ČSAD začala jezdit za 20,- Kč, tj. rovněž 28. února 2000. Změna ceny představuje pro společnost pouze povinnost informovat řidiče.

A.Šímová poskytuje službu osobní autobusové dopravy od září roku 1997. Aby se v konkurenci stávajících dopravců uplatnila, zavedla tzv. vánoční slevu ve výši 10,- Kč. K postupnému zvyšování jízdného docházelo vždy v návaznosti na zvyšování ceny pohonných hmot. Rovněž s ohledem na vývoj cen u konkurentů zamýšlela koncem roku 1999 cenu zvýšit na 18,- Kč. Proti tomu se však ohradili řidiči s tím, že pomalejší odbavování z důvodu vracení drobných minci je na jednotlivých zastávkách znevýhodní s konkurencí, a to zejména ve špičce, kdy na dané trase jede více spojů ve velmi krátkém časovém intervalu. Cena 20,- byla stanovena na základě vlastní úvahy, připomínek řidičů a informace o zvýšení cen u konkurence, a to s platností od 1. března 2000. Za důležitou lze v tomto směru považovat informaci, že cena jízdného ve výši 20,- Kč A.Šímové je na trase, která začíná v Kladně-Švermově (příměstská část), kdežto ČSAD vypravuje autobusy z centra Kladna z autobusového nádraží. S ohledem na cca 4 km rozdíl ve vzdálenosti, není možné ceny těchto subjektů srovnávat.

Při posuzování případu považuje Úřad právě uvedené informace za podstatné pro konečné rozhodování, zda mezi účastníky řízení došlo k přímému nebo nepřímému určení cen jízdného ve smyslu § 3 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Dále Úřad hodnotil jednání účastníků z pohledu obecných pravidel a zásad hospodářské soutěže. Každý soutěžitel musí svoji obchodní politiku a podmínky, které zamýšlí nabídnout svým zákazníkům, určovat nezávisle. Tento požadavek nezávislosti nezbavuje soutěžitele práva adaptovat se na existující či předpokládáné chování svých konkurentů. Stejné ceny u více konkurentů nemusí být vždy výsledkem dohody nebo jednání ve vzájemné shodě. Často se jedná o tzv. paralelní jednání, k němuž dochází bez jakékoliv vzájemné koordinace. Jako příklad lze uvést tzv. cenové následování, kdy v krátkém časovém období konkurenti postupně zvýší cenu výrobků či služeb.

Otázku, zda v daném případě šlo či nešlo o dohodu, příp. o jednání ve vzájemné shodě, Úřad zvažoval s ohledem ke všem specifickým rysům daného trhu. Takovým rysem je zejména skutečnost, že všichni konkurenti poskytují své služby ve stejném místě, na stejné trase; z toho vyplývá možnost velmi rychlého přenosu veškerých informací o konkurenci. Dále je třeba přihlédnout k tomu, že spotřebiteli dané služby jsou zpravidla pouze obyvatelé Kladna, kteří často používají služby v prvé řadě s ohledem na čas odjezdu autobusu a tím dochází k tomu, že střídavě používají služeb toho či onoho soutěžitele. Další nepřehlédnutelnou skutečností je při stávajícím konkurenčním prostředí celková výše ceny poskytované služby a její možné rozdíly s ohledem na náklady, jež všichni konkurenti prokazatelně mají. Tato specifika jsou v daném případě významným aspektem cenového vývoje, k němuž došlo koncem února letošního roku na lince Kladno – Praha, přičemž Úřad bez existence důkazů o dohodě nebo jednání ve

vzájemné shodě účastníků řízení nemůže jejich jednání hodnotit jako porušení pravidel hospodářské soutěže.

Dle § 30 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), správní orgán zastaví řízení, odpadl-li důvod řízení zahájeného z podnětu správního orgánu. Na základě provedeného šetření nebylo prokázáno, že by účastníci řízení vzájemně mezi sebou uzavřeli dohodu o cenách jízdného v písemné či jiné podobě, ani že by mezi nimi došlo k vzájemnému informování o jejich záměrech. Z pohledu zákona o ochraně hospodářské soutěže tedy jednání účastníků řízení nelze označit jako narušení hospodářské soutěže dle § 3 zákona, proto Úřad po zhodnocení všech uvedených skutečností rozhodl o zastavení správního řízení.

Dne 21.července 2000 bylo účastníkům řízení oznámeno, že se dne 1. srpna 2000 mohou seznámit s výsledky šetření a vyjádřit se k nim. Účastníci řízení této možnosti nevyužili; doplnění dokazování navrženo nebylo.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí je možno ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení podat podle § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže - I. výkonného odboru, Joštova 8, Brno. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Luděk Svoboda
pověřený řízením I. výkonného odboru

Toto rozhodnutí obdrží:

ČSAD Kladno a.s., Kladno-Kročehlavy, Železničářů 885
P O H L Kladno spol. s r.o., Kladno-Švermov, Malá Strana 1019
Alena Šímová, Kladno-Švermov, R.Hajníkové 280